

ΑΝΑΛΥΣΗ ◀ Νέοι άνθρωποι δείχνουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον

Το σαλιγκάρι μπήκε στη ζωή μας

Η εκτροφή σαλιγκαριών είναι μια εναλλακτική αγροτική δραστηριότητα με ελπιδοφόρο μέλλον αλλά και με υψηλούς κινδύνους. Αυτό είναι το συμπέρασμα της ανάλυσης της Τραπεζής Πειραιώς για τον κλάδο. Όπως αναφέρει, η χώρα μας διαθέτει συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες σε αρκετές περιοχές της, εγγύτητα στην ιταλική αγορά, παράδοση στη μεταποίηση σαλιγκαριών και, το σημαντικότερο, εντονότερο ενδιαφέρον νέων ανθρώπων για δραστηριοποίηση στον κλάδο.

Η επιχειρηματικότητα, όμως, που αναπτύσσεται, υπογραμμίζει η Πειραιώς είναι κυρίως επιχειρηματικότητα «ανάγκης και όχι ευκαιρίας», όπως θα ήταν λογικό για μια νέα δραστηριότητα με θετικές προοπτικές ανάπτυξης. Διαφαίνεται λοιπόν ο κίνδυνος αυτή η «επιχειρηματικότητα ανάγκης» να οδηγήσει σε απογοητεύσεις, που θα περιορίσουν ή και θα εξαφανίσουν τις υπάρχουσες δυνατότητες.

Σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα, οι προοπτικές θα εξαρτηθούν κυρίως από την ικανότητα των εκτροφέων να διευρύνουν την εγχώρια αγορά ή να βρουν διεξόδους στο εξωτερικό, αφού την επόμενη διετία ενδέχεται να δημιουργηθούν συνθήκες υπερβόλλουσας προσφοράς.

Η σημερινή παραγωγή της ελληνικής σαλιγκαροτροφίας είναι μικρή αφού εκτιμάται περί τους 150 τόνους, αλλά η θεωρητική δυναμικότητα των

Οι κίνδυνοι όπως επισημαίνει η Τρ. Πειραιώς υπάρχουν διότι την σαλιγκαροτροφία την αντιμετωπίζουν ως ανάγκη και όχι ως ευκαιρία

εκτροφείων, όταν αυτά φτάσουν σε πλήρη παραγωγική λειτουργία (σε 2-3 χρόνια), θα υπερβούν τους 1.000 τόνους/έτος.

Οι μεσομακροπρόθεσμες προοπτικές κρίνονται θετικές καθώς η διεθνής ζήτηση προβλέπεται αυξανόμενη, ενώ τα επόμενα χρόνια, λόγω της μεγαλύτερης διείσδυσης της γαλλικής και της ιταλικής γαστρονομίας σε χώρες όπως οι ΗΠΑ, η Ιαπωνία, η Κίνα και ορισμένες χώρες της Β. Ευρώπης, αναμένεται διεύρυνση των αγορών τους.

Τα όρια ανάπτυξης του κλάδου, όμως, είναι περιορισμένα και τίθενται από τις δυνατότητες απορρόφησης της παραγωγής από την εγχώρια και τη διεθνή αγορά. Για τον λόγο αυτό, λέει η έκθεση, απαιτούνται σοβαρότητα και σύνθεση ώστε η ανάπτυξη του κλάδου να γίνει σταδιακά και σε ορθολογικό πλαίσιο.

Νέα δραστηριότητα

Η εκτροφή σαλιγκαριών είναι μία σχετικά νέα δραστηριότητα. Οι επεν-

Αιξάνονται όσοι ασχολούνται με την εκτροφή σαλιγκαριών

δύσεις των μονάδων εκτροφής σαλιγκαριών εντάσσονται στις επιδοτούμενες δραστηριότητες του επενδυτικού νόμου 3908/2011, καθώς και στα συγχρηματοδοτούμενα κοινοτικά προγράμματα (μέτρα 112 και 121) για την ενίσχυση των νέων αγροτών και τα σχέδια βελτίωσης αγροτικών εκμεταλλεύσεων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013.

Στο σύστημα πλήρους βιολογικού κύκλου οι επικρατούσες μέθοδοι εκτροφής είναι σήμερα η ανοικτού, η κλειστού και η μικτού τύπου. Η εκτροφή ανοικτού ή παλικού τύπου είναι συνδυασμός αγροτικής και κτηνοτρο-

φικής παραγωγής που πραγματοποιείται σε ανοικτούς περιφραγμένους χώρους, όπου καλλιεργούνται και τα φυτά με τα οποία εκτρέφονται τα σαλιγκάρια.

Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει πλεονεκτήματα όπως το χαμηλότερο κόστος επένδυσης και η καλύτερη ποιότητα παραγωγής, αλλά ενέχει υψηλότερη αβεβαιότητα λόγω της μεγαλύτερης εξάρτησης από τις περιβαλλοντικές συνθήκες.

Η εκτροφή κλειστού ή γαλλικού τύ-

που είναι κτηνοτροφική παραγωγή, όπου τα σαλιγκάρια εκτρέφονται με ειδικά φυράματα σε κλειστούς προστατευμένους χώρους. Η μέθοδος αυτή παρουσιάζει σοβαρά πλεονεκτήματα, όπως ελεγχόμενες συνθήκες παραγωγής, υψηλότερη παραγωγικότητα και αποδοτικότητα, αλλά απαιτεί υψηλότερο κόστος επένδυσης και έχει αυξημένο κόστος παραγωγής.

Η εκτροφή μικτού τύπου είναι συνδυασμός των δύο προηγούμενων, όπου η αναπαραγωγή και ένα τμήμα της διαδικασίας πάκνωσης γίνεται σε δι-

Το σαλιγκάρι μπήκε στη ζωή των Ελλήνων

κτυοκλήπια (κλειστού τύπου), ενώ στη συνέχεια τα σαλιγκάρια μεταφέρονται σε παρακείμενη έκταση όπου εφαρμόζεται το ανοικτό σύστημα.

Τα πλεονεκτήματα της μεθόδου είναι το χαμηλότερο κόστος παραγωγής συγκριτικά με την εντατική εκτροφή και η υψηλότερη αποδοτικότητα συγκριτικά με την εντατική.

Ποιες είναι οι συνθήκες αγοράς και οι τιμές

Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του υπουργείου αγροτικής ανάπτυξης και τροφίμων, το 2012 υπήρχαν καταγεγραμμένα 255 εκτροφεία συνολικής έκτασης 1.389,3 στρεμμάτων. Από αυτό το 145 με συνολική έκταση 1.186 στρεμμάτων είναι εκτατικού (ανοικτού) τύπου και τα 110 εντατικού ή ημιεντατικού (κλειστού τύπου), συνολικής έκτασης 203,3 στρεμμάτων.

Η εκτροφή ανοικτού τύπου καλύπτει το 85,4% της συνολικής έκτασης και το 56,9% του αριθμού των εκτροφείων, αλλά πρέπει να σημειωθεί ότι η δυναμικότητα/στρέμμα ενός εκτροφείου κλειστού τύπου είναι τριπλάσια ή τετραπλάσια από αυτήν του ανοικτού.

Παρατηρείται συγκέντρωση της εκτροφής ανοικτού τύπου στη Βόρεια Ελλάδα (77% των συνολικών εκτάσεων), όπου οι κλιματολογικές συνθήκες είναι

Τα σαλιγκάρια παράγουν ένα γευστικότατο γέμισμα

πο ευνοϊκές και κάποια συγκέντρωση της εκτροφής κλειστού τύπου στη Νότια Ελλάδα (65%).

Το μέσο μέγεθος των μονάδων είναι μικρό (8,2 στρέμματα για τις ανοικτού και 1,85 για τις κλειστού

τύπου), ενώ ελάχιστες υπερβαίνουν τα 10 στρέμματα.

Η υψηλή συμμετοχή των μικρών μονάδων υποδηλώνει ότι για τους περισσότερους εκτροφείς η σαλιγκαροτροφία είναι συμπληρωματική απασχόληση.

Στη χώρα μας, όπως και στις περισσότερες χώρες (εκτός από τη Γαλλία), κυριαρχεί η συμβολοιακή παραγωγή με τιμές που διαμορφώνονται κυρίως στις αγορές του Παρισιού και του Μιλάνου.

Οι τιμές

Η εξέλιξη των τιμών, όπως αναφέρεται, διαχρονικά δεν παρουσιάζει αξιοσημείωτες μεταβολές, ενώ τα τελευταία χρόνια, παρά την εποχικότητα της ζήτησης, παρατηρείται εξομείωση των τιμών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Στην Ιταλία μεταξύ του 2005 και του 2012 η μέση τιμή/κilo του *Helix aspersa* αυξήθηκε κατά 11%, του *H. Eobania vermiculata* 27%, ενώ του *Helix pomatia* μειώθηκε 3%.

Στη Γαλλία οι τιμές κινούνται «κρίσιμα στο ίδιο επίπεδο, αλλά η παρακολούθησή τους είναι δύσκολοτερη λόγω των ιδιομορφιών της αγοράς (υψηλή διαφοροποίηση τιμών σε γεωγραφικό επίπεδο, μεγάλη συμμετοχή των παρασκευασμένων, κατεπονημένη παραγωγή των εκτροφείων).

Στην Ισπανία οι τιμές κινούνται σε σχετικά χαμηλότερα επίπεδα λόγω της εγγύτητας του Μαρόκου, από το οποίο προέρχεται το σύνολο σχεδόν των ισπανικών εισαγωγών.

Στην Ελλάδα οι τιμές στη συμβολοιακή παραγωγή κινούνται σήμερα μεταξύ των 3,2 και των 3,7 ευρώ ανά kilo (για καλής ποιότητας *Helix aspersa*), ενώ στις λαϊκές επιπλέον υπάρχουν υψηλότερες τιμές